

Sygn. akt D 27/20

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku

z dnia 11 września 2020 roku

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku w składzie:

Przewodniczący: radca prawny Anna Żółtańska-Figiel

Członkowie: radca prawny Joanna Andryskowska
radca prawny Marcin Łopaciński

Protokolant: Dominika Wesołowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 11 września 2020r. odwołania [REDAKTED] [REDAKTED] od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku z dnia 11 maja 2020r. sygn. akt [REDAKTED] o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie skargi [REDAKTED] [REDAKTED] na działania radcy prawnego [REDAKTED] [REDAKTED], polegające na niewłaściwym prowadzeniu sprawy o zachówek przed Sądem Okręgowym w [REDAKTED] sygn. akt [REDAKTED]

postanawia:

1. Utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku z dnia 11 maja 2020r. sygn. akt [REDAKTED] o odmowie wszczęcia dochodzenia.

2. Kosztami postępowania obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych w Gdańsku, uznając je za uiszczone.

Przewodniczący:

/-/ Anna Żółtańska - Figiel

Członkowie:

/-/ Joanna Andryskowska

/-/ Marcin Łopaciński

/-/ właściwe podpisy na oryginale

Uzasadnienie

Pismem z dnia 9 marca 2020r., które wpłynęło do OIRP w Gdańsku -24.03.2020r. (k. 3-4), ██████████ ██████████ zawiadomiła Okręgową Izbę Radców Prawnych w Gdańsku o nieprawidłowym prowadzeniu przez radcę prawnego ██████████ ██████████ sprawy sądowej o zachowek na rzecz jej wnuka ██████████ ██████████ Według zawiadamiającej nieprawidłowości polegały na podwyższeniu pismem procesowym kwoty żadanego zachowku a następnie braku udowodnienia wartości nieruchomości wchodzącej w skład spadku po zmarłych teściach jej córki. Nadto radca prawny ██████████ ██████████ za prowadzenie sprawy wziął większą kwotę, od zasądzonej przez sąd, oraz od objętej pokwitowaniem. Dodatkowo zarzuciła ona, iż mec. ██████████ ██████████ udostępnił dokumentację sprawy mec. ██████████ ██████████ który usunął z niej obciążające go dokumenty oraz nanosił poprawki. Do zawiadomienia zostały załączone dokumenty z lat 2013-2016r. dotyczące sprawy ██████████

Postanowieniem z dnia 11.05.2020r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku sygn. akt ██████████, po przeprowadzeniu czynności sprawdzających, odmówił wszczęcia dochodzenia w tej sprawie na podstawie art. 305 k.p.k. art. 325 a, k.p.k. art. 17 § 1 pkt.6 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020r. poz. 75) – k.36-37.

W uzasadnieniu tego postanowienia Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wskazał, że skarga dotycząca działań radcy prawnego ██████████ ██████████ wpłynęła do OIRP po terminie umożliwiającym działanie Rzecznika Dyscyplinarnego. Skarga wpłynęła 24.03.2020r. a dotyczy – co wynika z dokumentacji przedłożonej przez skarżącą – działań wskazanego w niej radcy prawnego, podejmowanych przez niego w latach 2013-2016. Stąd, Zastępca Rzecznika stwierdził, że zgodnie z dyspozycją przepisu art. 70 ust.1 ustawy o radcach prawnych, stanowiącego, że nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata, w przedmiotowej sprawie nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego.

Postanowienie to zostało zaskarżone przez ██████████ ██████████ pismem z dnia 30.05.2020r. (██████████), w którym skarżąca twierdzi, że sprawa nie przedawniła się po trzech latach, wskazując, iż przedawnienie roszczeń osoby małoletniej – jaką jest jej wnuk, mający obecnie 14 lat - o naprawienie szkody nie może skończyć się wcześniej, niż z upływem lat dwóch od uzyskania przez nią pełnoletności. W piśmie tym, skarżąca ponawia i opisuje zarzuty dotyczące nieprawidłowego postępowania radcy prawnego ██████████ ██████████ datującego się w latach 2012-2015r., załączając dowody z dokumentów z tego okresu.

Na posiedzeniu Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w dniu 11.09.2020r. ██████████ ██████████ podtrzymała swoje stanowisko zawarte w zażaleniu, stwierdzając, że w sprawie winien mieć zastosowanie dłuższy termin przedawnienia właściwy dla przestępstwa, informując, że w dniu 14.07.2020r. złożyła zawiadomienie do Prokuratury Okręgowej w ██████████ dotyczące nieprawidłowego działania mec. ██████████ ██████████ związanego z usunięciem z akt dokumentów obciążających mec. ██████████ ██████████ Następnie skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia ██████████

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Istotą niniejszego postępowania odwoławczego, zainicjowanego zażaleniem zawiadamiającej na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia, było zbadanie, czy Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wydając zaskarżone postanowienie dokonał prawidłowej oceny faktycznej i prawnej sprawy w kontekście treści złożonego zażalenia, tj. czy, co do czynów objętych zawiadomieniem skarżącej, doszło do przedawnienia dyscyplinarnego.

Zawiadomienie złożone przez ██████████ dotyczy postępowania radcy prawnego ██████████ które miało miejsce w latach 2021-2015, co wynika tak z treści zawiadomienia, jak i załączonych do niego dokumentów a nadto także z treści zażalenia (i załączonych do niego dokumentów). W sprawie o zachówek na rzecz ██████████ prowadzonej przez tego radcę prawnego został wydany wyrok przez Sąd Okręgowy w ██████████ w dniu 28.05.2015r. (sygn. Akt ██████████ – k. 30, 30v, a ostatni dokument w sprawie - postanowienie o kosztach zostało wydane w dniu 29.01.2016r. (sygn. akt ██████████) - ██████████. Nie ulega zatem wątpliwości, że po tej ostatniej dacie radca prawny ██████████ nie podejmował już działań w ww. sprawie. Ocena faktyczna dokonana przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego w tym zakresie jest prawidłowa.

Odnosząc się do oceny prawnej sprawy, należy wskazać, że stosownie do przepisu art. 70 ust.1 ustawy o radcach prawnych, nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata. Jeśli jednak, czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne następuje nie wcześniej, niż przedawnienie karalności przestępstwa przewidziane w kodeksie karnym (art. 70 ust. 3 ustawy o radcach prawnych). W przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem lat trzech od czasu popełnienia przewinienia, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje z upływem lat 5 od czasu jego popełnienia (art. 70 ust. 2 ww. ustawy).

Sąd Dyscyplinarny doszedł do przekonania, że w okolicznościach faktycznych rozpatrywanej sprawy, mając na uwadze wskazany wyżej stan prawny, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego prawidłowo odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie z uwagi na niedopuszczalność wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wynikającą z tego, że doszło do przedawnienia ścigania przewinienia dyscyplinarnego.

Uwzględniając datę zakończenia sprawy o zachówek prowadzonej przez radcę prawnego ██████████, w której ostatnie orzeczenie w postaci postanowienia o kosztach zapadło dnia 29.01.2016r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego trafnie uznał, że trzyletni okres przedawnienia, określony w art. 70 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, minął najpóźniej w 2019r., czyli przed datą złożenia skargi przez zawiadamiającą do OIRP w Gdańsku (tj. przed 24.03.2020r.).

Wbrew stanowisku skarżącej, w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do przyjęcia wydłużonego terminu przedawnienia, określonego tak w ust. 2 jak i ust. 3 art. 70 ustawy o radcach prawnych.

Pięcioletni okres przedawnienia karalności, przewidziany w ust. 2 art. 70 ww. ustawy może mieć zastosowanie tylko wtedy, gdy nastąpiło wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przed upływem 3- letniego okresu przedawnienia ścigania, określonego w ust. 1 art. 70 tej ustawy – co w rozpatrywanej sprawie nie nastąpiło.

Natomiast zastosowanie dłuższego okresu przedawnienia przewidzianego w kodeksie karnym dla przestępstwa, którego znamiona jednocześnie wyczerpuje przewinienie dyscyplinarne (stosownie do ust. 3 art. 70 ww. ustawy), wymaga oparcia ustalenia tej okoliczności, (tj. tego, że przewinienie dyscyplinarne zawiera znamiona przestępstwa), na prawomocnym wyroku karnym skazującym za przestępstwo, którego znamiona są zawarte w zarzucanym przewinieniu dyscyplinarnym. Stanowisko takie prezentowane jest w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w uzasadnieniach uchwał z dnia 7.12.2007r. (sygn. akt [REDAKTED]) i z dnia 28.09.200r. (sygn. akt [REDAKTED]) stwierdził, że organem upoważnionym do stwierdzenia, że delikt dyscyplinarny jednocześnie wyczerpuje znamiona przestępstwa jest wyłącznie sąd powszechny orzekający o odpowiedzialności karnej. W ocenie tego Sądu, inne organy władzy publicznej, prowadząc postępowanie niebędące postępowaniem karnym, nie mogą samodzielnie ustalić faktu popełnienia przez obywatela przestępstwa i wyprowadzać z tego faktu negatywnych konsekwencji prawnych, z uwagi na konstytucyjną zasadę domniemania niewinności (wyrażoną w art. 42 ust. 3 Konstytucji). Podobnie w wyroku z dnia 25.06.2013r. (sygn. akt [REDAKTED]) Sąd Najwyższy zajął stanowisko, wedle którego „Określony w art. 70 ust. 2 ustawy z 1982 r. o radcach prawnych zwrot: "zawiera znamiona przestępstwa", należy interpretować jako zawierający warunek prawomocnego stwierdzenia przestępności czynu, obejmujący obok wypełnienia określonych w ustawie karnej znamion czynu zabronionego, także bezprawność, winę oraz większy niż znikomy stopień społecznej szkodliwości.”

Tymczasem, dopiero w dniu 14.07.2020r., skarżąca złożyła zawiadomienie do organów ścigania o działaniach [REDAKTED] [REDAKTED] objętych wcześniejszym zawiadomieniem skierowanym do organów samorządu radcowskiego. W sprawie tej brak jest więc prawomocnego wyroku skazującego wobec tegoż radcy prawnego.

Dodatkowo, w kontekście zarzutu zawartego w zażaleniu, wywodzonego z terminu przedawnienia roszczeń odszkodowawczych przysługujących osobie małoletniej, należy wskazać, że dla przedawnienia dyscyplinarnego uregulowanego w ww. przepisach ustawy o radcach prawnych nie ma znaczenia, wskazywany przez skarżącą termin przedawnienia roszczeń osoby małoletniej o naprawienie szkody. Są to dwa różne terminy przedawnienia odnoszące się do różnej odpowiedzialności (o różnym charakterze prawnym) – jeden do odpowiedzialności dyscyplinarnej (zawodowej) a drugi do odpowiedzialności cywilnej (odszkodowawczej).

W konsekwencji, w realiach rozpatrywanej sprawy, trzeba uznać, że zastosowanie ma zwykły termin przedawnienia określony w art. 70 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, co implikuje stwierdzenie, że w odniesieniu do zarzucanego przez skarżącą radcy prawnemu [REDAKTED] [REDAKTED] przewinienia dyscyplinarnego, nastąpiło przedawnienie ścigania, stanowiące negatywną przesłankę procesową wykluczającą wszczęcie dochodzenia w tej sprawie.

W tym stanie rzeczy, Sąd Dyscyplinarny uznał, że zażalenie skarżącej nie zasługuje na uwzględnienie, co czyniło zasadnym utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia na podstawie przepisu art. 437 § 1 k.p.k. w związku z art. 74¹ ww. ustawy o radcach prawnych.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych.

Niniejsze postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego jest ostateczne - nie przysługuje od niego środek odwoławczy (art. 426 § 1 k.p.k. w związku z art. 74¹ ww. ustawy o radcach prawnych).

Przewodniczący:

/-/ Anna Żółtańska - Figiel

Członkowie:

/-/ Joanna Andryskowska

/-/ Marcin Łopaciński

/-/ właściwe podpisy na oryginale
